

Anestesija - Informazzjoni għall-pazjent

X'inhi l-anestesija?

L-anestesija twassal għal nuqqas ta' sensazzjoni. Mediċini li jikkawżaw l-anestesija jissejġu anestetiki.

L-anestetiki jintużaw waqt testijiet u operazzjonijiet kirurġiċi biex imewtu ċerti partijiet tal-ġisem jew biex jgħinu lill-pazjent jintilef minn sensih.

Dawn ma jhallux lill-pazjent ikun muġuġħ jew skomdu u fl-istess ħin jagħtu ċans li jsiru l-interventi mediċi meħtieġa.

L-anestetiku lokali u dak ġenerali huma l-aktar żewġ tipi ta' anestetiki li jintużaw:

- **L-anestetiku lokali** huwa dak li jmewwitlek partijiet żgħir minn ġismek, imma int tkun f'sensik il-ħin kollu - dan l-aktar jintuża għal xi operazzjoni żgħira.
- **L-anestetiku ġenerali** – hawnhekk il-pazjent ikun mitluf minn sensih għalkollox u ma jkunx konxju tal-proċeduri li qed isirulu – dan spiss jintuża f'operazzjonijiet aktar serji.

Kif jaħdmu l-anestetiki?

L-anestetiki jaħdmu billi jwaqqfu dawk is-sinjali fin-nervituri li jaqbdu mal-moħħ u jhalluk konxju.

Waqt li l-pazjent ikun mitluf minn sensih, isiru l-proċeduri meħtieġa u l-pazjent ma jhoss xejn.

Meta jitlaq l-effett tal-anestetiku, is-sinjali tan-nervituri jaslu sal-moħħ u hawnhekk il-pazjent jerġa' jiġi f'sensih.

Tipi ta' anestetiki

Minbarra l-anestetiku ġenerali u dak lokali, hemm oħrajn.

Bid-differenza mill-anestetiku ġenerali, dawn ma jtilfux lill-pazjent minn sensih, imma bihom ma jhossx uġiġħ f'dawk il-partijiet li jkun se jiġi operat fihom.

It-tipi differenti ta' anestetiki huma dawn:

- **Anestesija reġjonali** – dan huwa anestetiku lokali li jingħata f'parti partikulari fil-ġisem. Dan iwassal biex imewwet din il-parti u jnaqqas l-uġiġħ waqt operazzjonijiet aktar serji fejn ikun meħtieġ li dik il-parti titmewwet b'mod aktar estensiv.
- **Anestesija epidurali** – hija tip ta' anestetiku reġjonali li normalment jingħata biex imewwet il-parti t'isfel tal-ġisem, pereżempju bħala serġan mill-uġiġħ ta' qabel u waqt il-ħlas.
- **Anestetiku spinali** - dan huwa tip ta' anestetiku reġjonali li jmewwet għalkollox u l-effett tiegħu jdum għal tliet sigħat. Jingħata fil-partijiet t'isfel tal-ġisem bħall-baži tas-sinla tad-dahar jew fil-parti t'isfel ta' dahrek biex din il-parti tkun tista' tiġi operata.
- **Sedazzjoni** – Mediċina li biha tħossok imħeddel u tirrilassak kemm fiżikament u anke mentalment; xi kultant tintuża biex tikkalma lill-pazjent waqt proċeduri żgħir li jikkawżaw uġiġħ kbir u skumdità.

Tipi differenti ta' anestesija jistgħu jintużaw flimkien. Pereżempju, anestetiku reġjonali jista' jintuża ma' anestetiku ġenerali biex itaffi mill-uġiġħ wara operazzjoni.

Anke s-sedattiv xi kultant huwa użat mal-anestetiku reġjonali biex jgħinek tħossok aktar kalm u mistrieħ kif ukoll bla uġiġħ waqt operazzjoni.

Kif jingħataw l-anestetici?

Anestetiku jista' jingħata b'diversi modi:

- Bħala ngwent, sprej jew qtar;
- Bħala injezzjoni fil-vina;
- Bħala gass li jinbela'.

Min se jagħtini l-anestetiku?

L-anestetisti huma tobba li ngħataw taħriġ speċjalizzat fl-anestesija. Waqt li qed jagħtuk l-anestetiku, se jkunu responsabbli għall-benesseri u s-sigurtà tiegħek.

Qabel l-għoti tal-anestetiku, l-anestetista jiddiskuti miegħek numru ta' affarijiet li jinkludu:

- it-tip ta' anestesija li se tgħaddi minnha
- xi riskji jew effetti relatati ma' din it-tip ta' anestesija.

Jiddiskutu miegħek kif tikkontrolla l-uġiġ u jieħdu f'kunsiderazzjoni dak li tixtieq int. Għandek dejjem tistaqsi lill-anestetista jiċċara xi affarijiet li inti m'intix ċert minnhom.

B'attenzjoni l-anestetista se jsegwik mill-qrib waqt l-operazzjoni u jkun ċert li tqum u tħossok tajjeb, wara li jsir l-intervent mediku. Jgħinuk ukoll b'mediċina li jista' jkollok bżonn wara l-operazzjoni biex isserrħek mill-uġiġ.

X'inhuma r-riskji tal-anestesija ġenerali u reġjonali?

Illum il-ġurnata, bl-anestesija moderna, mhux komuni li wieħed jesperjenza problemi serji. Madankollu, ir-riskji ma jistgħux jiġu evitati kompletament, imma permezz ta' apparat modern, taħriġ u mediċini din il-proċedura hija aktar sigura illum il-ġurnata. Għalik, bħala individwu, ir-riskju jiddependi jekk tbatix minn mard ieħor, minn fatturi personali (bħal tipjip jew li jkollok piż żejjed) jew inkella minħabba xi kirurġija kkumplikata, twila jew imwettqa b'emergenza.

Effetti komuni hafna (1 minn kull 10 persuni) u effetti komuni (1 minn kull 100 persuna)

- Tħossok ma tiflaħx u tirremetti wara l-intervent kirurġiku;
- Uġiġ fil-grizmejn;
- Sturdament, vista mċajpra;
- Uġiġ ta' ras;
- Problemi fil-bużżieqa tal-awrina;
- Ħsara lix-xuffejn jew l-ilsien (normalment effetti minimi);
- Ħakk;
- Uġiġ u uġiġ fid-dahar;
- Uġiġ waqt l-injezzjoni tal-mediċina;
- Tbenġil u ħmura;
- Tħossok imħawwad u jkun hemm telf fil-memorja.
- Tkexkix ta' bard

Effetti li mhumiex komuni u komplikazzjonijiet (1 minn kull 1000 persuna)

- Infezzjoni fis-sider;
- Uġiġ fil-muskoli;
- Nifs baxx (dipressjoni respiratorja);
- Ħsara lis-snien;
- Kundizzjoni medika eżistenti li tmur għall-aġħar;
- Tkun konxju (tiġi f'sensik waqt l-operazzjoni)

Kumplikazzjonijiet rari (1 minn kull 10,000 persuna) u dawk rarissimi (1 minn kull 100,000 persuna)

- F'sara fl-għajnejn;
- Attakk tal-qalb jew puplesija;
- Allergiji serji għall-medicina;
- F'sara fin-nervituri;
- Mewt;
- F'sara fl-apparat li qed jintuża waqt il-proċedura.

Imwiet ikkawżati mill-anestesija huma rarissima, u ssejtni f'numru żgħir ta' każijiet, ġeneralment minħabba kombinazzjoni ta' diversi kumplikazzjonijiet.

Jekk ikollok aktar mistoqsijiet, tista' tiddiskutihom mal- anestetista tiegħek meta tidhol l-isptar jew mal-infermiera li se tagħmillek l-evalwazzjoni pre-operattiv tiegħek.